

Olulisemad muudatused alates 1. oktoobrist 2019

Alates 1. oktoobrist 2019 jõustub abivahendite määruse muudatus, milles on tehtud erinevaid täiendusi. Järgnevalt on välja toodud olulisemad määruse täiendused.

Ühe suure muudatusena täiendati oluliselt nende abivahendite loetelu, kus puudub korduva tõendi vajadus. Korduva tõendi kaotamine tähendab seda, et kui inimene on eelnevalt tõendi alusel abivahendeid soetanud ja selle kohta on tema isikliku abivahendi kaardil kanne olemas, ei pea ta uut arstitõendit esitama. Pärast muudatust jääb korduva tõendi vajadus 41 abivahendi puhul, mh madratsid lamatiste vältimiseks, seisuraamid, jalatsid ja kuulmisaparaadid.

2019. aasta jaanuaris jõustunud muudatustega ei vaja vanaduspensioniealised inimesed enam uriini imavate abivahendite ostmiseks kordustõendit (ISO-kood 09.30), sest selle sihtrühma vajadus enamasti ei muutu. Uue muudatusega laiendatakse erisust ka tööealistele inimestele. Uriinipidamatuse jaoks mõeldud toodete, sh mähkmete ostmisel vajavad korduvat tõendit hetkel veel lapsed (kuni 18-aastased), sest nende olukord vajab edasist analüüsi.

Täiendavalt kaotatakse sihtrühmi läbivalt kordustõendi vajadus järgmistel abivahenditel:

- puusaproteesid (ISO-kood 06.24.18)
- sukajalgatõmbaja (ISO-kood 09.09.03)
- tualetitoolid (ISO-kood 09.12.03)
- potikõrgendused (ISO-kood 09.12.15)
- tualettpaberitangid (ISO-kood 09.12.27)
- siibrid (ISO-kood 09.12.33)
- püsikateetrid (ISO-kood 09.24.03)
- ühekordsed kateetrid (ISO-kood 09.24.06)
- peenisekatted (ISO-kood 09.24.09)
- vanni- ja dušitoolid (ISO-kood 09.33.03)
- vanni-, duši- ja mähkimislauad (ISO-kood 09.33.12)
- ühe käega käsitletavad käimisabivahendid (ISO-kood 12.03)
- käimisabivahendid kahe käega käsitlemiseks (ISO-kood 12.06)
- autokohandused mootori käsitlemiseks (ISO-kood 12.12.04)
- liikumispuudega inimesele käsijuhtimisele kohandatud sõiduauto (ISO-kood 12.12.00)
- puudega lastele mõeldud kolmerattalised pedaalidega jalgrattad (ISO-kood 12.18.06.02)
- käsiratastoolid (ISO-kood 12.22)
- elektrilised ratastoolid (ISO-kood 12.23.06)
- kärud (ISO-kood 12.27.07)
- libistamislauad ja -matid (12.31.03)

- teisedatavad käsipuud tõusmiseks (ISO-kood 12.31.09)
- tõsterihmad ja -rakmed (ISO-kood 12.31.15)
- lingtõstukid (ISO-kood 12.36.03)
- voodilauad (ISO-kood 18.03.15)
- eristmed (ISO-kood 18.09.21)
- seljatoed (ISO-kood 18.10.03)
- elektrilise reguleerimisega voodid (ISO-kood 18.12.10)
- toetusabivahendid (ISO-kood 18.18)
- kaasaskantav kaldtee (ISO-kood 18.30.15)
- raadiosagedusega ülekandesüsteemid (ISO-kood 22.18.24)
- dialoogiseadmed (ISO-kood 22.21.09)
- visuaalse signaaliga seadmed (ISO-kood 22.27.03)
- mehaanilise signaaliga seadmed (ISO-kood 22.27.09)
- keskkonnahäiresüsteemid (ISO-kood 22.27.21)
- haaramistangid (ISO-kood 24.21.03)

Vanaduspensioniealistel inimestel tehakse täiendav muudatus, millega kaotatakse uriinipidamatuse abivahendite esmase tõendi vajadus. See tähendab, et vanaduspensioniealine inimene ei pea uriinipidamatuse kompenseerimiseks mõeldud (ISO-kood 09.30) toodete (nt mähkmete, sidemete) vajaduse tekkimisel esitama esmast tõendit.

Abivahendite loetelu korrastamine

Riigi kompenseeritavate abivahendite loetelust võetakse välja mitmed tooted.

Oluline muudatus puudutab treening- ja ergomeeterjalgrattaid. Abivahendite loetelust leiab tooted ja vahendid, mille abil saab ennetada tekkinud või kaasasündinud kahjustust või puude süvenemist, kompenseerida kahjustusest või puudest tingitud funktsioonihäiret, parandada või säilitada füüsilist või sotsiaalset iseseisvust ning tegevus- ja töövõimet. Sellised abivahendid on näiteks proteesid, ratastoolid, kuulmisabivahendid, mis kompenseerivad ja parandavad inimese iseseisvat toimetulekut, mh füüsilist iseseisvust. Treening- ja ergomeeterjalgrataste puhul leidub riiklikus süsteemis alternatiivseid toetavaid teenuseid teistes süsteemides, näiteks taastusravi. Need aitavad taastada ja säilitada inimese füüsilist ja vaimset võimekust, näiteks insuldijärgselt halvatud kehaosa tööd.

Kolmerattalised standardsed jalgrattad on mõeldud selleks, et neid kasutataks laiemal eesmärgil kui puudest tuleneva lisavajaduse kompenseerimiseks. Kolmerattalised standardsed jalgrattad on osaliselt käsitatavad kui mugavusabivahendid, mida kasutatakse asendustootena autole või bussiühenduse kitsaskohtadele. Näiteks on sotsiaalkindlustusametile esitatud eritaotlus jalgratta väljaostuks põhjendusega, et auto kasutamine on riigisoodustusega jalgratta soetamisest kulukam. See ei ole puudest tuleneva lisavajaduse kompenseerimine. Kui aga inimene vajab siiski konkreetselt puudest tingitud erivajaduse tõttu spetsiaalsete kohandustega jalgratast, saab ta ametile esitada erimenetluse taotluse.

Täiendavalt võetakse riigi rahastatavate toodete loetelust välja varbasirutajad ja -toed, sõrmikud ja labakindad, mittelibisevad alused, abivahendid lõikamiseks, hakkimiseks ja tükeldamiseks, lugemis- ja töövalgustid, helistamistarvikud, raamatutoed ja -hoidjad. Enamiku toodete puhul on loetelust väljavõtmise põhjus selles, et tegemist ei ole puudest tuleneva vajadusega. Neid tooteid võib vajada ka inimene, kellel ei ole puuet ega töövõime langust. Kui aga inimene vajab puudest tulenevate kohandustega toodet, võib ta jätkuvalt esitada sotsiaalkindlustusametile erisuse taotluse.

Abivahendi piirhindadega seotud muudatused

Ühtlasi tõstetakse mitmete abivahendite piirhindu. Näiteks tõstetakse puudega lastele mõeldud kohandustega kolmerattaliste jalgrataste (ISO-kood 12.18.06.02) üürimise piirhinda 41.50 eurolt 68 euroni.

Lisaks tõstetakse autole mõeldud käsijuhtimisseadme (ISO-kood 12.12.04) piirhinda 885 eurolt 1500 euroni. Liikumispuudega inimesele käsijuhtimisele kohandatud sõiduauto (ISO-kood 12.12.00) piirhind ühtlustatakse käsijuhtimisseadme piirhinnaga samale tasemele, sest tegemist on samal eesmärgil kasutatavate ja sageli sarnaste seadmetega.

Tõendi nõude muudatused

Lamatiste vältimiseks mõeldud madratsi tõend (ISO-kood 04.33.06) laieneb edaspidi muudele lamatiste vältimise toodetele (ISO-kood 04.33.03.02).

Elektrilise reguleerimisega voodile (ISO-kood 18.12.10) väljastatud tõend laieneb libilinatele (ISO-kood 12.31.03.02) ja voodilauale (ISO-kood 18.03.15).

Nii saab näiteks elektrilise reguleerimisega voodi tõendiga soetada hiljem vajaduse tekkimisel libilina või voodilaua ilma täiendava tõendita.

Abivahendite kirjeldustes ja kompenseerimise tingimustes tehtavad täpsustused

Kommunikatsioonivõimendi (ISO-koodi 22.06.06) juurde lisatakse eritaotluse klausel. Edaspidi saab kommunikatsioonivõimendit soetada ainult erietsuse alusel.

Pestavate aluslinade (ISO-koodi 09.30.45) juures tehakse tehniline parandus ning lisatakse märgi „H“ veergu. Seega, edaspidi ei saa inimene, kes viibib hooldusteenusel, soetada pestavat aluslina riigisoodustusega. Põhjuseks on asjaolu, et pestavad aluslinad on otseselt seotud hooldusteenuse osutamisega ning vajaduse tekkimisel peab need tagama hoolekandetasutus.

Käsijuhtimisseadme (ISO-kood 12.12.04) ja liikumispuudega inimesele käsijuhtimisele kohandatud sõiduauto (ISO-kood 12.12.00) näidustuse lahtrisse lisatakse nõue, et inimesel peab olema abivahendi saamiseks kehtiv autojuhiluba. Nõue tagab, et riik rahastab autoga juhtimiseks mõeldud kohandusi inimesele, kellel on kehtiv juhtimisõigus.

Keskkonnahäiresüsteemide (ISO-koodi 22.27.21) näidustuse lahtrisse lisatakse sihtrühma täpsustus, mille kohaselt saab laps osta riigipoolse soodustusega keskkonnahäiresüsteemi alates kuuendast eluaastast.

Lisainfo:

Merlin Veinberg, sotsiaalkindlustusameti abivahendite talituse nõunik
merlin.veinberg@sotsiaalkindlustusamet.ee, 4350594